

S ciljem osiguranja transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti, uključivanja građana i civilnoga društva te borbe protiv korupcije, a u skladu s multilateralnom inicijativom Partnerstvo za otvorenu vlast, čija je potpisnica i Hrvatska, okolišne organizacije apeliraju da Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja učini javnom dostupnim na svojim internetskim stranicama svu dokumentaciju iz okolišnih postupaka, pa tako i sve nadopune dokumentacije i konačne verzije koje u pravilu nisu dostupne putem stranice ministarstva. Okolišne organizacije se posebno osvrću na činjenicu da za okolišne postupke vezane za strategije, planove i programe nije dostupna nikakva dokumentacija (za razliku od zahvata), kao što nije dostupna niti informacija o započinjanju postupka (dok je isto za zahvate dostupno). Također, ističu kako do prvotnih izmjena od prije dvije godine nije ni trebalo doći jer je bilo već tada jasno kako će se u kratkom razdoblju dozvoliti štetni projekti eksploatacije pijeska i šljunka koji će dovesti do daljnje degradacije višestruko zaštićenih ekosustava.

Nakon gotovo dvije godine, na javnom savjetovanju našle su se izmjene Zakona o vodama, u koji je amandmanom saborskih zastupnika iz redova vladajuće većine 2019. godine ugrađen članak kojim se, a sve pod krinkom zaštite od poplava i održavanja plovnog puta, dopušta eksploatacija pijeska i šljunka bez poštivanja nužnih okolišnih postupaka i izrade procjena utjecaja na ekološku mrežu.

Okolišne organizacije – WWF Adria, Zelena akcija, Udruga BIOM i Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode – pozdravljaju izmjene Zakona o vodama, ali i upozoravaju kako novi prijedlog zakona ponovno nastoji zaobići europske direktive i ostavlja prostora za zaobilaženje okolišnih postupaka. Naime, u svom zajedničkom priopćenju podsjećaju kako je na ove izmjene Zakona o vodama putem službene opomene reagirala Europska komisija jer su ignorirale europsko zakonodavstvo i postojeće direktive o zaštiti prirode i voda.

„Novi prijedlog izmjena Zakona o vodama i dalje nije usklađen s Direktivama i zakonodavstvom Europske unije jer ponovno predviđa opće izuzeće od izrade odgovarajućih studija procjene utjecaja zahvata – ovaj puta pod izgovorom ‘poplava’. Također, Zakon o zaštiti okoliša i Zakon o zaštiti prirode već detaljno propisuju slučajeve kada je moguće odstupiti od obveze odgovarajuće procjene utjecaja na okoliš, odnosno ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, stoga se dodatna odstupanja ne bi trebala propisivati navedenim zakonom jer se ista stvar zakonski normira s dva zakona što povećava pravnu nesigurnost u primjeni. Nadalje, Direktiva o procjeni utjecaja na okoliš jasno ističe kako se o izuzeću od okolišnih postupaka mora odlučivati na razini pojedinačnih slučajeva i pri tome se mora utvrditi hoće li doći do negativnih posljedica“, ističe Željka Leljak Gracin iz Zelene akcije.

„Podsjećamo kako je u proteklih dvije godine odobreno nekoliko projekata iskapanja pijeska

i šljunka koji su nanijeli nepovratnu štetu rijekama, od kojih se najviše ističe 'slučaj Petrijevci' kada je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u jeku pandemije izdalo rješenje Hrvatskim vodama za iskapanje oko 460.000 m³ sedimenta iz rijeke Drave, zbog čega smo u konačnici pokrenuli tužbu protiv resornog ministarstva. Držimo nedopustivim da se propisi i zakoni iskorištavaju za partikularne interese nauštrb javnog te da se time ugrožava dobrobit svih nas", rekao je Tibor Mikuška iz Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode.

„Strateški dokumenti, poput Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine, nisu ambiciozni i prepuni su floskula, dok izostaju konkretne mjere implementacije koje bi doista transformirale naše društvo u niskougljično i uspješno ublažile posljedice klimatskih politika. Još jednom jasno poručujemo kako to nije moguće bez jačanja mehanizama zaštite, dosljednog provođenja zakona i ulaganja u projekte obnove staništa i ekosustava, uz participaciju svih zainteresiranih strana. Donosioci odluka moraju konačno shvatiti da bez očuvane prirode, kojom se upravlja održivo i strateški, ni mi nećemo imati budućnost“, zaključila je Branka Španiček iz WWF Adrije.

Izvor: ekovjesnik.hr